Vilmos császár magyar földön.

— Saját tudósitónktól. —

Budapest, szept. 19.

A német császár fogadására már megérkezett az udvar Budapestre. A király vonata reggel öt órakor futott be a déli vasut perronjára. Kiséretében *Paar* gróf főhadsegéd, *Marzsó* udvari titkár és *Imecs* katonai irodai titkár voltak. Az uralkodót *Beniczky* Ferenc pestmegyei főispán, *Márkus* József polgármester és *Rudnay* Béla főkapitány fogadta. A király mosolyogva viszonozta köszöntésüket s kezet fogott velük. Aztán kocsiba ült s a várpalotába hajtatott. A merre fogata elrobogott, lelkesen megéljenezte a korán kelő közönség. A palota oszlopcsarnokában *Liechtenstein* herceg első főudvarmester, *Apponyi* Lajos gróf magyar udvarnagy, *Loebenstein* szertartás-igazgató, *Ybl* lovag várkapitány és *Vézinger* apát, a királyi vár plébánosa üdvözölte az uralkodót, a kinek mindegyikhez volt egykét nyájas szava. Apponyi grófnak részvétét tudatta anyja haláláért. Azután fölsietett a lépcsőn s dolgozószobáját kereste föl.

A kir. hercegnők és hercegek is a fővárosban vannak már. *József* kir. herceg, *József Ágost* kir. herceg, *Klotild* és *Auguszta* kir. hercegnők ma délelőtt érkeztek meg s a Szent György-téri palotába szálltak.

A prezumtiv trónörökös, *Ferenc Ferdinánd* kir. herceg, *Traun* gróf főudvarmesterével ma este érkezett a fővárosba. A királyi palota déli szárnyában van a lakása. *Ottó* kir. herceg feleségével, *Mária Jozefa* kir. hercegnővel, továbbá udvarával, *Montenuovo* herceggel és nejével és *Pallavicini* grófnővel szintén este érkezett s a Stöckl-féle palotában lévő lakására hajtatott.

A német vendégek tiszteletére *Lobkovitz* herceg vezénylő tábornok hadtestparancsnok ma este 6 órakor ebédet adott, a melyen részt vettek: *Eulenburg* gróf nagykövet, *Hahnke* gyalogsági tábornok főhadsegéd, *Eulenburg* gróf főmarsal, *Lucanus* dr. v. b. t. t. kabinettanácsos, *Bülow* államtitkár, *Ratibor* herceg főkonzul, *Lichnowsky* herceg, követségi tanácsos, *Hülsen-Häseler* gróf ezredes, *Klinkowstroem* gróf ezredes, *Villaume* ezredes és *Boehn* örnagy szárnysegéd, *Fejérváry* báró táborszernagy honvédelmi miniszter, *Üxküll-Gyllenband* gróf és *Forinyák* lovassági tábornokok, *Rohonczy* városi parancsnok, *Blaschek* lovag, *Purmann*, *Bernolák* és *Czibulka* lovag altábornagy, valamint *Pfeiffer* ezredes, a 34. gyalogezred paraacsnoka.

A főváros diszben.

Vasárnap egész nap rengeteg tömeg hullámzott azon a földiszitett utvonalon, melyen a német császár bevonul Budapestre. A zászlók árnyékában akkora volt a tolongás, hogy az a milléniumi ünnepségek legélénkebb napjaira emlékeztetett. A diadaloszlopok környékén valósággal veszedelmes volt a nép tódulása. Az emberek nézték a föllobogózott és dekorált utcákat, házakat, mely utóbbiak az utolsó órákban csapatosan öltözködtek ünnepi diszbe. Nagy érdeklődés tárgyai voltak az udvari kocsik is, melyek szombattól sürün láthatók a magyar fővárosban. A járókon a gyalogosok, az ut közepén a kocsik torlódtak össze. Az utcasarkon perceket kellett várni, mig a folytonos kocsisorban egy kis nyiláshoz jutott az ember, melyen átsurranhatott. Az utcai közönség zömét ezuttal a vidék szolgáltatta. Vidékről népvándorlás indult meg a fővárosba: minden szálló el van foglalva, minden kávéház, vendéglő okkupálva. Este még fokozódott a tömeg e szorongó sétája, a kiváncsi százezrek hullámzása, mely mellett kicsiségnek tetszett a szociálisták tüntető menete. Vasárnap este is próbálgatták a villámos kivilágitást; hol az egyik, hol a másik utvonalon gyuladtak ki a villámos gömbsorok. Különösen szép volt a központi pályaudvar kivilágitása s egy ideig az vonzotta leginkább magához a népáradatot.

Német ujságirók az Otthonban.

A budapesti ujságirók ma este szives szeretettel látták vendégükül a külföldi sajtónak azokat a képviselőit, főleg németországiakat, a kik Vilmos császár budapesti látogatása alkalmával fővárosunkba érkeztek. Az ujságirók egyesülete, az *Otthon* ragyogó termeiben teritettek a kétszáz személyes bankettre, a melyen az idegen vendégek közül ott voltak *Landau*, a *Börsencourir* szerkesztője, *Grünwald* Mór, a *Berliner Localanzeiger*, *Lauser* udvari tanácsos, a *Norddeutsche Allgemeine*, *Theil* Gyula dr., a *Münchener Allgemeine*, *Fernau* L. a lipcsei *Neueste Nachrichten*, *Limmer* Em. a *Leipziger Illustrirte*, *Freund* Gyula, a *Volksblatt*, *Hermann* Vilmos dr., a *Berliner Tageblatt*, *Krausz* dr. és *Holtzbock* A. több ujság munkatársa. A francia *Figaro*-t *Degaston* Sándor, a *Frankfurter Zeitung*-ot *Ganz* Hugó, a *Fanfulla*-t *Seliymann* Metzeles, a *Müncheni Ill. Fremdenblatt*-ot *Schönfeld* Miksa, a *Graphic*-ot *Kaskelinsz* F, a Graphic-ot *Rotter* Lajos, a *National Zeitung*-ot *Bogler* A., a *Mainzer Neueste Nachrichten*-t *Sosmann* Rudolf képviselte. Fogadásukra voltak *Rákosi* Jenővel és *Mikszáth* Kálmánnal, a két elnök, meg *Gelléri* Mór és *Cziklay* Lajos, az ujságirók gazdái.

Megjelentek még a banketten *Falk* Miksa, *Neményi* Ambrus orsz. képviselők, *Rudnay* Béla főkapitány, *Márkus* József polgármester, *Haberhauer* János alpolgármester, *Pertik* Ottó egyetemi tanár, *Oláh* Gusztáv dr., az angyalföldi elmebeteg-intézet főorvosa, *Enyedy* Lukács, az Agrárbank igazgatója és mások.

Legnagyobb lelkesedést *Szögyény-Marich* Lászlónak, a berlini osztrák-magyar nagykövetnek megérkezése okozta, a ki dörgő taps és zugó éljenzés közepette tiz óra tájban jelent meg. Ez a lelkesedés csak fokozódott, a mikor a nagykövet az éltetést megköszönve, az ujságirókra emelte poharát.

A kitünő éteksor közepén a pezsgőnél állott föl *Rákosi* Jenő, a ki a királyt és a német császárt köszöntötte föl németül. Utána *Mikszáth* Kálmán a vendég-ujságirók egészségére ivott, a kik közül *Bogler* és *Rülsch*, a berlini *National Zeitung* szerkesztője frenetikus lelkesedés közben köszönte meg a vendégszeretetet.

A vacsorán elhangzott tósztokat a következőkben adjuk:

Rákosi Jenő: Tisztelt hölgyeim és uraim! A mi történetünk multjából tudjuk, hogy nekünk a német mindig testvérünk volt, olyan értelemben is, hogy a testvérek nem mindig a legszeretetreméltóbb viszonyban élnek együtt, de valóban azt hiszem, hogy a multban nincsen nap, a mikor olyan nyilt szivvel, olyan örvendő lélekkel fogadtuk volna a németet, mint azon az ünnepen, melynek ma küszöbén vagyunk. Ennélfogva engedelmet kérek, ámbár ellenséges indulattal látszik a németek iránt, ha én használom a német nyelvet, mégis itt vendégeink érdekében engedtessék meg, hogy németül beszéljek.

Németül folytatva:

Az én tisztem önöket üdvözölni, de állásom kötelessége, de barátságosan érző kollegiális szivem parancsát és valamennyi kollégám érzését tolmácsolom, midőn köszönetet mondok önöknek megtisztelő látogatásukért, de midőn önöket üdvözlöm, egyuttal kedves kötelességem, hogy arról az alkalomról, a melynek látogatásukat köszönhetjük, néhány egyszerü szóval megemlékszem.

Az az alkalom, a mely önöket, uraim, ide hozta, holnap gyönyörü képet fog önök elé varázsolni. Egy nagy és nemes uralkadó pár vonul be a mi föllobogózott fővárosunkba, de a lobogók, a koszoruk és minden disz csupán jelkép, csak külső kifejezése annak, a mit szivünkben érzünk, a mit mi a közvélemény organumai az egész nemzet nevében kimondani fel vagyunk jogositva.

Gyönyörü látvány ezt két a fölkent fejedelmet karöltve látni, oly látvány, melyből a népek megnyugtatást és reményt meritheinek, mely méltó, arra hogy hivatott költők lelkesedve megörökitsék. Mintha a régi Janus-fej legendája uj alakban föléledne, két különböző kifejezésü ábrázatával az előre törekvő erő és fiatalság arca és a tapasztalatban és bölcseségben gazdag öreg kor arca, mind kettő az egymás erényével kölcsönösen ékesitve, a fiatalság lelkében az aggkor okosságával és az aggkor a fiatalság nemes érzéseivel szivében. Az egyik arc a távol jövőbe vetett remény ragyogó tekintete, a másik pedig a hosszu multba való megtisztelt visszatekintés. A mit egy nemes, érdemes, kivánatos, hatalmas, áldott emberélet nyujtani képes, azt a mi népeink Isten kegyelméből közvetetlenül mint a két királyi szív testvéri szövetkezéséből eredő adományt élvezik, a tavasz fényét és reményét, az ősz áldott aratását és nemes örömét.

Ennélfogva engedjék meg, hogy e szép alkalommal arra kérjem önöket, hogy poharukat a két nemes uralkodó dicsőségére, fényére, boldogságára üritsék, a vendégért, II. Vilmos császárért és a vendéglátó I. Ferenc József királyért, mind a ketten nagyok és hatalmasak, a kiket mind a kettőt szeretik és tisztelik. Áldja meg őket Isten legmagasztosabb áldásával, alattvalóik boldogságával és gyarapodásával! (Zajos, percekig tartó éljenzés és taps.)

Mikszáth Kálmán: T. Uraim! Amig önök itt csöndesen fogyasztják kappanjukat, azalatt katasztrófa történt ideföntt — és egy világtörténelmi esemény: (Halljuk! Halliuk!) egy császár lett összecserélve, egy csomó derék külföldi ujságiróval. A derék rendezőség ugy osztotta ki a tisztségeket, — ezzel az őszinte vallomással tartozom, hogy nekem jutott a császár, és az én tisztelt barátomnak Rákosi Jenőnek jütottak a hirlapirók Ez a kis csere, hogy ő köszöntötte föl a császárt és én a hirlapirókat, nem árt a császárnak, a hirlapiróknak még kevésbbé s én igy is vállalom és üdvözlöm őket szeretettel a mi hajlékukban. (Zajos éljenzés.) Az isten éltesse a német kollégáinkat, találják magukat jól mi közöttünk. (Hosszas zajos éljenzés.)

Neményi Ambrus eltévesztené föladatát, hogyha hosszabb beszédet mondana abban a pillanatban, mikor körünkbe érkezik *Szögyény* nagykövet ur ő excellenciája. (Zajos taps és éljenzés.) Az a hatás, mely az ő nevét fogadta, megkönnyiti föladatomat és megvallom, hogy erre a hatásra rá voltam utalva, mert zavarban voltam, hogy mi legyen az a jó kivánság, melylyel ő excellenciáját üdvözöljem, mert a mennyire én a viszonyokat ismerem, Szögyény-Marich a legszerencsésebb nagykövet. Nincs diplomata, a ki annyira meg lehetne győződve arról, hogy a nemzet az ő minden tettével egyetért és a kit müködésében annyira kisérne az egész nemzet szeretete mint őt. Reám nézve alig lehet valami kellemesebb, mint hogy az ő kitünő müködésének heroldjai lehetünk és ugy a külföldi mint a magyar hirlapirók nevében élteti őt és kivánja, hogy még sokáig lehessenek az ő dicsőségének hirdetői. (Zajos taps és éljenzés.)

Szögyény-Marich László.

T, uraim! Szabadjon t. uraim a magyar hirlapirók Otthonában e nagyon szivreható és engem igazán mélyen megihlető, magyar szivből eredő német köszöntésre egy pár szóval magyarul felelnem. (Halljuk!)

Azt én régen tudom, hogy az igen tisztelt zsurnaliszta urak a közönséges halandók eszén mindig tuljárnak. (Derültség.) A mikor olyan szivesek voltak engem a mai estélyre meghivni, kénytelen voltam azzul telelni, hogy egy korábbi igéret miatt csak nagyon későn jöhetek, s nagyon sajnáltam is, hogy e szép ünnepélynek kezdetén nem lehetek jelen, de azzal vigasztaltam magamat, hogy minden rossznak meg van a maga jó oldala, s igy — ennek is. (Élénk tetszés.) Tudtam magam is, hogy tósztok nélkül lehetetlen egy ilyen ünnepség és azt is tudtam, legalább gyanitottam minden szerénytelenség nélkül, hogy ha megjelenek körükben, az én egészségemre is üritsenek poharat. (Zajos tetszés.) És tudtam azt is, hogy ezt olyan ékesszólással fogják tenni, a minővel én, a ki az édes hazától régebb idő óta távol vagyok, nem rendelkezem. (Zajos ellenmondás.) A vigaszom az volt, hogy ha én későn jövök, akkor ez a tószt — talán elmarad. (Zajos derültség.) De — a mint mondtam — a zsurnaliszták tuljárnak a közönséges halandónak az eszén és reám, habár elkésve jöttem, az én egészségemre mégis nagyon szép, engem mélyen megtisztelő felköszöntőt mondtak. (Lelkes éljenzés.)

Engedjék meg, hogy én poharamat — s ez őszinte szivből ered — a magyar ujságirók *Otthoná*-ra, a magyar zsurnalisztákra emeljem. (Hosszas, lelkes éljenzés.)

Rákosi Jenő: Szükségét érzem annak, hogy elnöktársam szavait németül megmagyarázzam. Kénytelen vagyok a zsurnaliszták minden találkozásának, minden társadalmi érintkezésének a legnagyobb fontosságot tulajdonitani. Annál az ellenállhatatlan hatalomnál fogva, melyet a zsurnalisztika mindenkire gyakorol, semmi sem olyan fontos, mint az, hogy a zsurnalisztika valahára ment legyen minden optikai csalódástól, a mely messziről mindent másnak tüntet föl. A zsurnalisztika a nemzetek organuma, a zsurnalisztika a nemzetek szeme, füle, a nemzetek zsurnalisztáik által látják és hallják egymást és semmi sem fontosabb annál, hogy ez a közbenjáró, a ki mindent közvetit, a ki mindent a maga színében tüntet föl, abból, a mit lát és hall, a legjobb impressziót közvetitse a saját nemzetére, semmi sem olyan fontos, mint hogy ezek a közvetitők nemzetközi érintkezésben legyenek egymással és ha ez ugy van, ha ez az ujságirókat egymáshoz közelebb hozza, öket egymással megismerteti, ugy ez fő fontosságu ama nemzetek között, a melyeknek ujságirói itt képviselve vannak; a mit ők itt látnak, hallanak, tapasztalnak és itélnek, az nem sokára egy nagy és hatalmas nemzetnek rólunk vallott itélete lesz. Sajnos volna, ha közönyös volna nekünk, hogy milyen ez az itélet. Azt hiszem, kötelességem a német kollegákhoz a legmelegebb üdvözletet intézni; arra kérem öket, hogy ne az elnéző szemével, hanem egy nemzet kritikus szemével, nemzetünk lelkiismeretétől megihletve nézzenek bennünket; lássák meg, mi igaz rajtunk s ezt az igazat mond-

ják tovább, akár hiba, akár erény, az önök lelkiismerete és a mi igazunk szerint. Reménylem, óhajtom, hogy igy legyen. Ezzel a reménynyel, ezzel az óhajtással emelem poharamat a német kartársakra. Isten éltesse őket! (Zajos, hosszan tartó éljenzés és taps.)

Haberhauer János alpolgármester köszönetet mond a hirlapiróknak, hogy alkalmat adtak a magyar fővárosnak, hogy falain belül üdvözölheti a külföldi ujságirókat. Ennek nagy fontossága van, mert ezáltal meglátják vendégeink, hogy nem csak az akarat, hanem a tehetség is meg van lakosságunkban arra, hogy Budapest a többi európai kulturállamok fővárosaival egy szinvonalra emelkedjék. A mikor köszönetét fejezi ki a hirlapirók körének, hogy a találkozásra alkalmat adott, egyuttal a főváros nevében meghivja a külföldi hirlapirókat a tiszteletükre holnapután, kedden rendezendő lakomára. Ujólag üdvözli a fővárosban a külföldi vendégeket s kivánja, hogy jól érezzék itt magukat. (Zajos éljenzés.)

Bogler Fülöp (National-Zeitung) néhány szóval akar válaszolni a barátságos üdvözlésre; a német hirlapirók nem értették ugyan szó szerint a magyar beszédeket, de sejtik azok tartalmát. Kartársai nevében köszönetet mond a meleg fogadásért s azt hiszi, hogy ugy a német, mint a magyar ujságirót egy közös kötelék füzi össze, a hazánkhoz való közös szeretet. Fölszólitja német kartásait, hogy a magyar haza boldogságára emeljék poharukat. Éljen Magyarország! (Zajos éljenzés.)

Pietsch Lajos, a *Nordd Allgemeine Zeitung* szerkesztője a legnagyobb csodálkozással emlékezik meg Budapest szépségeiről és csodálatos, amerikai fejlődéséről. Majd igy folytatja az ösz ujságiró:

— A legöregebb berlini ujságiró, öreg, ősz ember vagyok. Sokszor jártam már Budapesten, mindig láttam fokozódni csodás szépséget és konstatáltam, hogy nekünk berlinieknek távolról sincs ilyen szép vidékünk, ilyen szép fekvésünk. Budapest predesztinálva van a világvárosiasságra; Stockholmon és Konstantinápolyon kivül nincs ilyen fekvésü város az egész világon. (Hosszas zajos tetszés.) Ismétlem, a legöregebb berlini ujságiró vagyok, de kora ifjuságomtól fogva szivem egész rokonszenvével viseltettem a magyar nép iránt. (Percekig tartó viharos éljenzés.) Együtt vivtam önökkel negyvennyolcban. (Hosszas lelkes taps és éljenzés.) mikor Görgei letette a fegyvert. Az én szivem is ugy sajgott, mint az önöké és én is ugy ujongtam, mint önök, a mikor az önök Deákja megcsinálta a kiegyezést. (Lelkes éljenzés.) Most boldog az öreg berlini ujságiró. (Percekig tartó lelkes éljenzés és taps.) Boldog azért, mert megérte ezt a szép jelenetet; hogy ez a virágzó nagy nemzet összeölelkezik velünk, a mi nemzetünkkel. (Szünni nem akaró zajos taps.) De boldog vagyok azért is, mert a németek ifju császárját egy oly királynak jobbján látom, a ki tapasztalatokban gazdag s a ki a saját multjának történetéből sokat, nagyon sokat tanult. (Zajos éljenzés.) És boldog vagyok azért, hogy ennek a fenséges országnak sajtója velem együtt tanuja e látványnak. (Viharos éljenzés.) Üdvözlöm a magyar ujságirókat és üdvözlöm ezt a ragyogó, dicső fővárost. Európa leggyönyörübb városának, Budapestnek további fejlődésére emelem poharamat. (Percekig tartó, szünni sokáig nem akaró viharos éljenzés és taps.)

Még *Márkus* Miksa köszöntötte föl a hölgyeket, *Rákosi* Viktor pedig *Landau* berlini szerkesztőt.

Erre a két tósztra következett az asztalbontás, a mely után még az éjfélutáni órákig maradt együtt a jókedvü társaság.

A béllyei vadászat.

Karapancsai erdészlak, szept. 19.

A német császár baranyamegyei vadászatai immár véget értek. Az utolsó napi vadászat ismét rendkivül fényes eredménynyel járt. A császár reggeli 4 órakor indult cserkészésre és már fél órával később a karapancsai erdő egyik vaddus részében gyönyörü szép szarvast lőtt, a mely a legszebb példány a vadászat alatt. 18 agancsa volt, de ágai koronában oly vastagak voltak, hogy unikum számba mehet.

A császár tizedfél órakor reggel tért vissza a vadászatról. Kis stájer kocsira ült és rágyujtott tiróli pipájára, mig vadászkalapjára tölgylevélből tüzött bokrétát. A mikor elhozták a 18 agancsost. és ráhelyezték a sulymérőre, a császár kedélyesen pipálva odalépett, körüljárta a vadat és megfogta agancsait. Mialatt a szarvas nézésébe merült, egymásután érkeztek oda az éppen vadászatról visszatérő *Scholl* ezredes szárnysegéd, majd *Frigyes* kir. herceg és *Rampelt* Adolf udvari tanácsos. Mindegyiknek külön élénk gesztusok mellett beszélte el kacagva, kitünő hangulatra keltve egész környezetét, miként lőtte le a szarvast. Elmondotta, hogy ötlövetü Manlicheréből háromszor lőtt az állatra, a mely csak a harmadik durranás után ugrott a közellevő artézi forrás vizébe; kötelekkel kellett onnan kihuzni.

Ezután a császár megreggelizett, mig Frigyes kir. herceg Wolkenstein gróf föudvarmester kiséretében Szántóvára ment, és az ottani templomban misét hallgatott. Vilmos császár ekkor vadászdiszruhát vett magára. Magas sárga lakkos csizmát, hosszu vadászkabátot és diszkalapot viselt. Azután a néhány lépésnyire levő erdőtisztásra vitette a tizennyolc agancsot, odaállt mellé és az oda rendelt fényképészszel levétette magát. Majd Rampelt lovaggal együtt vétette le magát és végül csupán a szarvast fényképeztette le. E közben a körülálló parasztokkal folyton élcelt és mulatozott.

A császár $^1/_2$12-kor kiséretével a karapancsai erdészlak mellett felállitott templomsátorba vonult, hogy ott istentiszteletet hallgasson. Mélyen elmerülve ült egyedül az első széksorban és mikor a kar az egyszerü harmonium kisérete mellett énekelni kezdte a zsoltárt: „Csak egyedül Istennek a magasban a tiszteletet és kegyeinek köszönet, hogy soha baj ne érhessen.“ A császár is az ájtatósokkal énekelt és csengő baritonja kihallatszott a karból. Az istentiszteletet Drappa Vilmos budapesti evangelikus tábori lelkész tartotta a rendkivül egyszerü diszszel ellátott kápolnában. A lelkész ezután rövid prédikációt mondott, a melyben János evangelista 15. fejezetéből indulva ki, első sorban is kifejezést adott annak a rendkivüli örömnek, a mely Magyarországot a császár látogatásával érte. A lelkész beszéde láthatólag megtetszett a német császárnak, mert bevárva az istentisztelet befejezését, hozzálépett a lelkészhez, kezet szoritott vele s megköszönte a szivességét, hogy ily messze fáradott ide.

Időközben visszaérkezett Szántóváról Frigyes kir. herceg, kivel a császár a kastély előtti parkban sétára indult. Az ebéd déli 1 órakor volt.

A császár ma aránylag kevés időt szentelt az állam ügyeinek. Hajnali 3 órakor érkezett ide a utolsó berlini futár. A legközelebbi már holnap reggel érkezik Budapestre.

Scholl ezredes a császár hadsegéde még a délelőtt folyamán kiosztotta a vadászszemélyzetnek a császár ajándékait, Rampelt Adolf lovag udvari tanácsosnak a császár személyesen nyujtotta át a II. oszt. koronarend gyémántokkal kirakott jelvényét, Ruzsovics József föerdésznek pedig aranyórát, a melynek zománcozott hátlapján a porosz korona van brillansokkal kirakva, végül Weinelt föerdésznek a IV. oszt. vörös-sasrendet. Ezenkivül a császár Droppa evang. lelkésznek, a kit ebédre is meghivott, a III. oszt. vörös-sas-rendet adományozta.

Délutáni háromnegyed négy órakor az egész erdész-személyzet, a melynek minden egyes tagját pénzzel ajándékozták meg, fölállott a karapancsai erdészlak előtt, hogy bucsut vegyen a felséges vendégtől. A császár kilépve a kastélyból, többeket megszólitott, ismételten hangoztatva, hogy itt tartózkodása és a vadászatok eredménye elragadtatással töltötte el és remélni engedte, hogy ujólag el fog jönni. Ezután a császár még rövid cserkészésre ment az erdőbe, a honnan egyenesen Prokopfokra kocsizott, hol a *Sophie* hajóra szállott. A *Sophie* este kilenckor érkezett Mohácsra. Itt *Fehérváry* Imre báró fogadta a császárt, a ki köszönetet mondott az ovációért, aztán vonatra szállt, hogy Budapestre utazzék.

*

A német császár Budapestről egyenesen Boroszlóba utazik, a hol az első *Leib-Kürassieren* ezrednél fog reggelizni. Onnan valószinüleg rominteni vadászkastélyba fog menni.

Német hang Magyarországról.

A *Nordd. Allg. Ztg.* irja: A lovagias magyar nemzetnek holnap régóta táplált óhaja teljesül. Általánosan tisztelt, nemes királyuk oldalán vonul be szép országuk pompásan fölvirágzó fővárosába a német császár. Mint mi, lássanak ők is kedvező előjelt abban, hogy az első idegen uralkodó, a kit a budai királyi várban üdvözölnek, annak a birodalomnak a feje, a melyet egyik legnagyobb államférfiujok segitett szövetségbe hozni a Ferenc József császár és király bölcs jogara alatt egyesült népekkel. A nélkül, hogy különös politikai okokra volna szüksége, Vilmos császár látogatása, a melyet felséges barátjának tesz, természetes és jóleső módon sorozódik ama találkozásokhoz, a melyek a Hohenzollern és Habsburg császári házak fejei között szabályos időközökben ismétlődnek.

Az áldásos maradandósághoz közeledő európai politika általános képében minden egyes ilyen találkozásnak nagy szerepe van, a mely megfelel az uralkodók által képviselt nagy birodalmak hatalmi állásának. Császári urunknak pedig szerfölött becsesek azok a napok, a midőn bensőségesen érintkezhetik magas szövetségesével és a lelki szükségletté vált barátságának tanusitása mellett egyszersmind személyes zálogát adja áldásos szövetségi viszonyuk változatlan további fenmaradásának. Ma már szót sem kell vesztegetni a bennünket Ausztria-Magyarországgal és az egyesült Olaszországgal összekötő szövetség céljainak békés voltáról, a mely szövetséget a bátor magyar nemzet igen nagyra becsüli.

Áldásos erejét a béke éveinek hosszu sorával bizonyitja a hármas-szövetség, a melynek szoros összetartása gondoskodik arról, hogy Európa politikai rendszerét területi alapjaiban semmi háborus vihar meg ne ingassa.

Az egyetem megnyitó ünnepe.

— Saját tudósitónktól. —

Budapest, szept. 19.

A budapesti tudomány-egyetemnek ma délelőtt volt a megnyitó ünnepe, mely a szokásos szertartások között folyt le s az uj rektornak és a tanácsnak beiktatásával volt összekötve.

Délelőtt tiz órakor ünnepi *Veni Sancte* volt az egyetemi templomban; a misét *Klinger* István dr. apát mondotta a növendékpapok segédkezése mellett. A templomot az egyetemi tanárok és az ifjuság zsufolásig megtöltötték.

Az istentisztelet után valamennyien átvonultak az uj városháza disztermébe. Az emelvényen *Bognár* István, a lelépő rektor, azután *Ajtai* Sándor, *Kisfaludy* A. Béla, *Földes* Béla és P. *Thewrewk* Emil lelépő dékánok foglaltak helyet. Az emelvénynyel szemben *Wlassics* Gyula kultuszminiszter ült, kit megjelenésekor lelkes éljenzéssel fogadtak. Az egyetemi tanárok nagy számban jelentek meg az ünnepi gyülésen.

Az egyetem ünnepi közgyülését *Bognár* István, a lelépő rektor nyitotta meg hosszabb beszéddel, melyben ismertette az egyetem mult évi történetét: az előadásokat, kitüntetéseket, szigorlatokat, dologi kiadásokat, ösztöndijakat és az egyetemi épitkezést. Beszéde végén az arany láncot, a rektori méltóság jelvényét átnyujtotta az uj rektornak.

Herczegh Mihály dr. az uj rektor mondotta el azután székfoglaló beszédét, a melyben terjedelmesen fejtegeti a rektori méltóság fejlődését, a négy kar és a tanács közti viszonyt, az egyetem önkormányzatát, a tanitó szabadságát és egész hivatását. Az érdekes beszédből közöljük a nevezetesebb, különösen az *ifjusági tüntetésekre* vonatkozó részeket.

A négy kar — ugymond Herczegh — a tudományegyetem fájának önálló ágai, az egyetemi, majd egyesitő kapocs a külön karokkal szemben; majd közvetitő közeg az egyes karok között és a kormány irányában; majd pedig mint felsőbb hatóság jelentkezik mindama tanitási, fegyelmi, kormányzati és gazdasági ügyekben, melyek a négy testvérkart közösen érdeklik és az együttes összhangzó elintézését követelik. A *rektor* kötelessége az egyetemnek, mint egy szerves nagy egésznek intézeteit, összes bajait, érdekeit behatóan tanulmányozni, az intézmény bajainak orvoslásáról, a jó rend, illem, fegyelem, vallás és erköles elömozditásáról és fentartásáról gondoskodni.

Különösen pedig az *ifjusággal szemben* a rektornak kötelessége gondosan örködni a fölött, hogy egyetemünkön a rend, csend és illem fentartassék; az egyetemnek épp ugy, mint egyes tagjainak becsülete és méltósága a legszigorubban megőriztessék s egyszersmint az akadémiai polgárok társaséletének szabadsága s biztossága sértetlenül fenálljon, A mi pedig a *tüntetéseket illeti*, kötelessége a rektornak, ha kell, a legerélyesebben intézkedni arra nézve, hogy ezek a kellő korlátok között maradjanak és általuk sem az egyetem falain belül, sem ezeken kivül meg ne zavartassék a törvényes rend és a tanuláshoz annyira nélkülözhetetlen béke és nyugalom. Az egyetemi polgár ne feledje el soha, hogy ő sem koránál, sem tudományánál, sem tapasztalatánál fogva nem elég érett még arra, hogy képesitve vagy jogositva lenne politikai véleményét, főleg a fennálló renddel összeütközőleg, tüntetések által kijelenthetni.

Utasitsák tehát vissza az u. n. hamis profétákat, kik a fiatalságnak könnyen lobbanó kedélyére számitanak; a kik a tájékozatlan ifjuságot vak eszköz gyanánt óhajtják fölhasználni politikai tüntetésekre, semmit sem törődve azzal, ha utóbb örvénybe sodortatnak. A rektor *nem engedheti*, hogy a fiatalság ilyen meggondolatlan tettekben nyilvánitsa elragadtatását; mert az ilyen mozgalmak elvonják az ifjuságot attól, hogy a kitüzött életpályára lelkiismeretesen és alaposan elkészüljön.

Midőn azonban a rektor ebbeli kötelességeit az egyetemi ifjusággal szemben erélyesen hangoztatja, ezzel *korántsem akarja elitélni az ifjuság lelkesedését*. A magyar egyetemi ifjuság mindig kiváló buzgalommal, érdekeltséggel, elragadtatással viseltetett a haza ügyei iránt; figyelemmel kisérte a a világ folyását; iparkodott magát tájékoztatni, arról helyes, higgadt véleményt alkotni s ezt alkalomadtán kifejezésre is juttatni. Igy volt ez a multban, igy van most is, ekként lesz jövendőben is. Ez nem baj. Ezt az érdeklődést, ezt a lelkesedést elfojtani, avagy kárhoztatni sem a nemzetnek, sem az államnak nem állhat érdekében. Az állami erő csirája a fiatalság élő lelkesedése a haza sorsa iránt. Jaj lenne a nemzetnek, ha közérzete annyira sülyedt volna már, hogy ifjuságának e nemes tulajdonát méltányolni nem tudná! A